

Auteur: Steve Paulussen, Onderzoeksgroep MICT, UGent

Taal: Nederlands

Het rapport D5.2 “Computer-Assisted Reporting (CAR) in Vlaanderen anno 2006” gaat na in hoeverre “computer-assisted reporting” (CAR) deel uitmaakt van de hedendaagse journalistieke nieuwsgaringspraktijk. Computer-assisted reporting (CAR) verwijst hierbij naar het journalistieke gebruik van informatietechnologie voor onlineresearch en data-analyse.

De centrale idee van dit rapport is dat het aanmoedigen van computer-assisted reporting kan leiden tot meer ‘primaire journalistiek’ – journalistiek op basis van primaire bronnen, originele nieuwsgaring en kritische analyse. Aangezien het rapport zich richt tot alle media-professionals, onderzoekers, docenten en beleidsmakers, die belang stellen in kwaliteitsvolle journalistiek in een digitale context, proberen we in de eerste plaats aan te tonen *waarom* een kennis van CAR belangrijk is in de hedendaagse journalistiek. We wijzen op de paradoxale situatie: ondanks het feit dat journalisten nog nooit zo makkelijk toegang hadden tot een enorme hoeveelheid aan informatie van diverse bronnen wereldwijd, wordt de journalistiek sterk bekritiseerd voor de homogenisering van het nieuwsaanbod, dat alsmaar meer gebaseerd lijkt op secundaire bronnen, zoals persberichten en de output van andere media en nieuwsagentschappen. Het is evident dat CAR geen panacee is voor alle problemen waarmee de journalistiek zich vandaag geconfronteerd ziet, maar we willen toch duidelijk maken dat CAR-technieken een hulpmiddel kunnen zijn om de digitale geletterdheid en de ‘gecijferdheid’ onder journalisten te verhogen..

Met de definitie van computer-assisted reporting en de beschrijving van de verschillende CAR-vaardigheden en -technieken, bekijken we *hoe* zowel de internetroute als de analyseroute van CAR naar meer primaire journalistiek kan leiden. CAR mag dan wel een anachronisme lijken, onderzoek toont aan dat vele journalisten nog steeds onvoldoende vertrouwd zijn met de brede waaier aan voordelen die het gebruik van de computer en het internet creëren op het vlak van nieuwsgaring, onlineresearch en data-analyse.

In een volgend hoofdstuk geven we een up-to-date overzicht (november 2006) van de bestaande initiatieven die het gebruik van CAR in de journalistiek willen promoten. De focus ligt hierbij op Vlaanderen, al kijken we ook naar internationale initiatieven. Vooral de belangrijke rol van het Amerikaanse National Institute of Computer-Assisted Reporting (NICAR) wordt onderstreept. Specifiek voor Vlaanderen wijzen we naar de activiteiten van journalistieke organisaties zoals de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ) en het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek, maar ook naar de portaalsite Journalinks.be, die een heleboel informatie en tips biedt voor een efficiënter gebruik van het internet en ICT in de redactie. Het rapport gaat ook in op de mate waarin de ideeën rond CAR ingang hebben gevonden in het hedendaagse mediabeleid in Vlaanderen, alsook in de journalistieke opleidingen die anno 2006 in Vlaanderen worden aangeboden.

Op basis van het algemene overzicht van de stand van computer-assisted reporting in Vlaanderen kunnen we besluiten dat hoewel er tekenen zijn dat men zich in professionele kringen, maar ook in de onderzoeks-, onderwijs- en beleidswereld, steeds meer bewust lijkt te worden van het nut van CAR voor journalisten, CAR-technieken nog steeds geen centrale plaats innemen de professionele redactie. Meer onderzoek is nodig om een beter inzicht te verwerven in de redenen waarom the adoptie van CAR in redacties zo moeizaam verloopt. Verder is er nood aan een beter begrip van de vaardigheden en competenties, die men verwacht van hedendaagse journalisten in een digitale redactie.